

## **ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ** **для студентів 2 курсу заочного факультету (4-й семестр)**

**Методичні рекомендації.** Перед рішенням завдань студент повинен вивчити необхідну літературу, конспект лекцій для того, щоб опанувати відповідну тему.

Рішення задач є письмовим і передбачає аргументовану відповідь на поставлені у завданнях питання. Відповідь вважається аргументованою тоді, коли студент посиляється на конкретні приписи Конституції України, Кримінального кодексу України, а також правові позиції Верховного Суду України та Верховного Суду, наводить докази свого рішення, посиляючись на фактичні обставини справи, які описані у фабулі задачі. Якщо умови завдання передбачають можливість альтернативного рішення, їх обов'язково необхідно представити для обговорення. Наприкінці рішення доцільно зробити стислі висновки.

На практичних заняттях студент коротко резюмує фабулу завдання і детально презентує своє рішення. Також він може брати участь в обговоренні результатів, представлених колегами по навчальній аудиторії, пропонувати альтернативні шляхи розв'язання завдання, надавати додаткові аргументи, контраргументи та пропозиції. Наприкінці заняття викладач робить остаточний висновок, аналізуючи результати дискусії, розглядаючи допущені помилки та пропонуючи шляхи їх усунення.

### **СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСІХ ТЕМ**

Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред.: В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова.– 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.

Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Т. 1 : Загальна частина / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. – Харків : Право, 2013. 376 с.

Питання кримінального права у рішеннях Конституційного Суду України: навч. посібник / упоряд.: Л.П. Брич, О.І. Денькович, Л.В. Курило, В.С. Ясеницький; вид. друге, доп. – Львів: ЛьвДУВС, 2015. – 264 с.

Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд / О.М. Дроздов, О.В. Дроздова; за заг. ред. О.М. Дроздова, М.С. Ковтун, В.І. Ковтуна. – Х.: Видавничий буд-к «Фактор!», 2018. – 624 с.

Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В.С. Ковальського. – К.: Юрінком Інтер, 2019. – 296 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2001–2005) / за заг.ред. В. Т. Маляренка, В. В. Сташиса ; уклад.: В. В. Сташис, В. І. Тютюгін. Київ :Юрінком Інтер, 2005. 464 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2006–2007) / за заг.ред. В. В. Сташиса ; уклад.: В. В. Сташис, В. І. Тютюгін. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 880 с.

Кримінальний кодекс України. Практика судів України з кримінальних справ (2007–2008) / за заг. ред. В. В. Сташиса; уклад.: В. В. Сташис, В. І Тютюгін. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 384 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2008–2011) / уклад. В. І Тютюгін ; за заг. ред. В. Я. Тація. – Харків : Одіссей, 2011. 568 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2009–2011) / уклад. В. І. Тютюгін ; за заг. ред. В. Я. Тація. – Вид. 2-ге, допов. Харків : Одіссей, 2012. 504 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2012–2013) / уклад. В. І. Тютюгін ; за заг. ред. В. Я. Тація. Харків : Право, 2014. 704 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2014-2015 рр.) / за заг. ред. В. Я. Тація ; уклад. В. І. Тютюгін. – Харків : Право, 2016. 800 с.

Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 524 с.

Правові висновки Верховного Суду України щодо застосування норм кримінального права (2011-2017 роки) / уклад. О. П. Горох, А. А. Музика ; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 845 с.

Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік / упоряд.: Н. О. Антонюк, П. П. Андрушко. Київ : Правова єдність : Алерта, 2019. 342 с.

## **ЗАВДАННЯ**

### **СТАДІЇ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ**

1. Кирил у 2021 р. задумав вчинити крадіжку речей з квартири своїх сусідів Іванових, тобто злочин, передбачений ч. 3 ст. 185 КК. Для реалізації свого умислу він проник до квартири, коли Іванових не було вдома. Проте навіть понишпорити у шафах в пошуках речей він не встиг, адже спрацювала сигналізація і він був затриманий співробітниками приватної охоронної компанії, які дуже швидко прибули на виклик.

*Варіант 2 :* Мишко дізнався, що його дружина зраджує йому із сусідом Івановим. У нього виник умисел вбити суперника, тобто вчинити злочин, передбачений ч. 1 ст. 115 КК. Для реалізації свого задуму він вночі проник із зарядженим пістолетом до квартири Іванова, але дійти до його спальні, щоб вистрілити в нього, він не встиг, оскільки був затриманий родичами Іванова, які в той час гостили у квартирі останнього.

*Ознайомтеся з об'єктивною стороною крадіжки, передбаченої ч. 3 ст. 185 КК, а також об'єктивною стороною умисного вбивства, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК. Визначте обов'язкові ознаки об'єктивної сторони щодо кожного із кримінальних правопорушень окремо та розкрийте їх зміст. Коли ці кримінальні правопорушення є закінченим? Проаналізуйте обставини справи та визначте у кожному варіанті стадію вчинення кримінального правопорушення. Чим відрізняються стадії готування, замаху та закінченого кримінального правопорушення?*

## СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ

2. Варіант 1. У 2020 р. 15-річний Григорій вмовив свого 13-річного знайомого Петра вчинити крадіжку. Наступного дня хлопці через відкрите вікно проникли у квартиру на першому поверсі у сусідньому будинку та забрали звідти цінні речі.

*Чи можна притягнути до кримінальної відповідальності Григорія та Петра за співучасть у злочині, передбаченому у ч. 3 ст. 185 КК? Аргументуйте свою відповідь, посилаючись на поняття та ознаки співучасті, закріплені у ст. 26 КК України.*

Варіант 2. Під час поїздки на автомобілі, яким керував Борис, Сашко попросив останнього збільшити швидкість, щоб наздогнати автомобіль, який рухався попереду. За це він пообіцяв винагороду. Борис розвинув недозволену швидкість, на повороті не впорався з керуванням, заїхав на тротуар і збив пішохода, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження.

*Чи можна притягнути Бориса та Сашка до кримінальної відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 286 КК, виходячи з того, що суб'єктивна сторона цього складу кримінального правопорушення передбачає необережну форму вини щодо суспільно небезпечних наслідків? Надайте відповідь, посилаючись на поняття та ознаки співучасті, закріплені у ст. 26 КК України.*

3. Під час розпивання спиртних напоїв Богдан розповів Нікіті та Шамілю, що він був в гостях у Миколи і бачив там багато цінних речей. Через два дні Нікіта та Шаміль, зустрівшись знову, згадали про цю розмову і вирішили заволодіти цінностями Миколи. Озброївшись ножами, вони прийшли до квартири потерпілого і почали вимагати у нього цінності. При цьому Нікіта приставив до шиї Миколи ніж, а Шаміль, тримаючи ніж у руках і погрожуючи розправою, перешкоджав дружині потерпілого вийти з квартири і покликати на допомогу. Злякавшись за життя чоловіка, якому погрожували ножем, дружина віддала злочинцям цінності.

Суд визнав Богдана, Нікіту та Шаміля співучасниками розбою: Богдана – підбурювачем, Нікіту – виконавцем, Шаміля – пособником.

*Чи правильно суд вирішив питання про відповідальність цих осіб? Ознайомившись зі змістом ст. 187 КК, дайте відповідь, які форми співучасті та які види співучасників мають місце при вчиненні цього кримінального правопорушення?*

## МНОЖИННІСТЬ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

4. Сашко, засуджений за крадіжку (ч.1 ст. 185 КК) до покарання у виді штрафу, наступного дня після того, як сплатив штраф, вчинив грабіж.

*Чи є в діях винного повторність проступку та злочину? Аргументуйте свою відповідь з посиланням на статті 32, 89 КК та примітку до ст. 185 КК. Чи змінилось би рішення, якщо б Сашко вчинив грабіж до того, як сплатив штраф за крадіжку? Проаналізуйте відмінність рецидиву кримінальних правопорушень від їх повторності.*

## **ОБСТАВИНИ, ЯКІ ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ**

5. Господар приватного будинку Зіновій уночі прокинувся, почувши незрозумілі звуки. Він взяв мисливську рушницю і вийшов на подвір'я. Ніч була темна, він нічого не побачив, але почув з боку своєї літньої кухні ( окрема споруда на подвір'ї) тихі голоси декількох людей. Вирішивши, що то розбійники, він зробив постріл у напрямку кухні. Пострілом було вбито одного із двох безхатченків, які влізли до літньої кухні з метою переночувати. Пізніше Зіновій пояснив, що нікого не хотів вбивати, але дуже злякався, оскільки раніше по радіо чув, що в їхньому районі діє озброєна група людей, які вчиняють розбійні напади на власників приватних будинків, а на минулому тижні їх жертвою став його сусід.

*Чи наявна уявна оборона в діях Зіновія? Як потрібно вирішувати питання про притягнення його до кримінальної відповідальності у цій ситуації? Надайте відповідь, посилаючись на положення ст. 36 та 37 КК.*

## **ПОНЯТТЯ ПОКАРАННЯ. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ПОКАРАНЬ**

6. Віктор, працюючи охоронцем в супермаркеті у 2021 р., вчинив крадіжку майна із супермаркету. Його дії були кваліфіковані за ч. 1 ст. 185 КК. Суд, врахувавши особу винного та ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, призначив Віктору покарання у виді виправних робіт строком на 5 місяців та позбавив його права обіймати посади, пов'язані з охороною майна.

*На підставі аналізу положень статей 55, 57 КК вирішить, чи припустився суд помилок при призначенні покарання? До яких видів покарань відносяться призначені покарання? Перед вирішенням задачі ознайомтеся із постановою ВС від 01.11.2018 р. по справі № 753/12073/15-к, провадження №51-2250км18 (у частині, що стосується особливостей призначення позбавлення права обіймати певні посади).*

## **ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ**

7. Антона було засуджено за ч. 2 ст. 15 і п. 1 ч. 2 ст. 115 КК до покарання у виді позбавлення волі на строк 12 років. У апеляційній скарзі Антон просив вирок скасувати у зв'язку з недотриманням судом приписів ч. 3 ст. 68 КК України, відповідно до яких максимальний строк позбавлення волі за замах на кримінальне правопорушення не може перевищувати двох третин найбільш суворого виду покарання, тобто 10 років позбавлення волі.

*На підставі аналізу відповідної правової позиції Верховного Суду та положень частин 3 і 4 ст. 68 КК дайте аргументований висновок, чи підлягає скарга задоволенню? Який порядок (правила) призначення покарання за замах на кримінальне правопорушення? Чи може суд при замаху на кримінальне правопорушення, в санкції статті за який передбачено позбавлення волі на певний строк і довічне позбавлення волі, одночасно застосувати і ч. 3, і ч. 4 ст. 68 КК?*

## **ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА СУКУПНІСТЮ КРИМІНАЛЬНИХ**

## ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА СУКУПНІСТЮ ВИРОКІВ

8. Бориса було засуджено за ч. 1 ст. 185 КК на 3 роки обмеження волі та за ч. 2 ст. 187 КК на 7 років позбавлення волі. За сукупністю кримінальних правопорушень суд призначив покарання у виді 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна.

*Проаналізуйте положення статей 70 і 72 КК, санкції статей, зазначених у завданні, і дайте аргументований висновок, чи вірне рішення суду? Який порядок визначення остаточного основного покарання за сукупністю кримінальних правопорушень? Як визначається остаточне основне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, якщо за окремі з них призначені основні покарання різних видів? Який порядок призначення додаткового покарання за сукупністю кримінальних правопорушень?*